

28. august 2023

Til Sundhedsstyrelsen

Høringssvar fra Statens Serum Institut vedr. fremtidens speciallæge i samfundsmedicin/folkesundhed

I forbindelse med Sundhedsstyrelsens igangværende høring om "Fremtidens speciallæge – ændring af den lægelige videreuddannelse", baseret på den af SST fremlagte rapport og bilag, ønsker gruppen af speciallæger i samfundsmedicin ansat på Statens Serum Institut (SSI), i alt syv overlæger og afdelingslæger, at fremsende følgende høringssvar.

SSI tilslutter sig Sundhedsstyrelsens vision og forslag om en styrkelse og udvidelse af folkesundhedsprofilen og den "administrative medicin" i det samfundsmedicinske speciale. Dette er nødvendigt, dels for at sikre den lægefaglige kapacitet og kvalitet indenfor folkesundhedsområdet i de statslige myndigheder, som udvikler sig hastigt i disse år, og dels for at sikre rekrutteringen af yngre læger til dette område.

Det er SSI's vurdering, at speciallægeuddannelsen i samfundsmedicin i sin nuværende form ikke i nødvendigt omfang og indhold understøtter opnåelse af de nødvendige kompetencer, som behøves indenfor den "administrative medicin" i specialet, bl.a. fordi den nuværende speciallægeuddannelse samtidig har et betydeligt fokus på den individorienterede kliniske socialmedicin, som på flere måder er væsentligt forskelligt fra den "administrative medicin", som i højere grad opererer på et befolknings- og samfundsniveau, med varetagelse af bl.a. sygdomsovervågning, risikovurderinger, forebyggelse, befolkningsindsatser og kampagner, oplysning, udarbejdelse af sundhedsfaglige vejledninger og andre initiativer, sundhedsplanlægning og organisering af sundhedsvæsenet, miljø sundhed, m.m.

Flere af de store udfordringer, som sundhedsvæsenet står overfor, vil kræve nye kompetencer indenfor det sundhedspolitiske, organisatoriske og juridiske område. Samtidig er der i de seneste år sket en markant stigning i opgaver i relation til internationalt samarbejde indenfor sundhed og beredskab ('health security'), som også medfører nye arbejdsopgaver og behov for ekstra kompetencer for speciallægen i administrativ medicin/folkesundhed. Håndteringen af corona-pandemien har tydeliggjort, hvordan folkesundhedsområdet har fået en langt større samfundsmæssig

betydning, med deraf følgende behov for styrket lægefaglig kapacitet og specifikke kompetencer på området.

Konkret anbefaler SSI derfor, at kommende speciallæger indenfor administrativ medicin/folkesundhed opnår væsentligt styrkede og udvidede kompetencer inden for bl.a. følgende områder: epidemiologi, dataanalyse og -fortolkning (inklusive håndtering af registerdata og relevant lovgivning), vaccinationsprogrammer, sundhedsberedskab, sundhedsjura, projektstyring og ledelse, organisering af faglige arbejdsgrupper og styregrupper, udarbejdelse af kommissorier, udarbejdelse af faglige retningslinjer, udarbejdelse af sundhedspolitiske oplæg og besvarelse af sundhedspolitiske spørgsmål, kommunikation og pressehåndtering, inklusive krisekommunikation.

Derudover anbefaler SSI, at de akademiske kompetencer i forhold til folkesundhedsarbejdet styrkes væsentligt i speciallægeuddannelsen.

At opnå disse udvidede kompetencer vil kræve en styrkelse og opnormering af speciallægeuddannelsen indenfor folkesundhedsområdet, dels i form af flere relevante og målrettede kurser, dels i form af mere tid afsat til varetagelse af relevante arbejdsopgaver under supervision i hoveduddannelsesansættelserne i de statslige myndigheder og andre organisationer. I sin nuværende form rummer speciallægeuddannelsen ikke den nødvendige tid og ikke det nødvendige faglige fokus, eftersom en betydelig del af uddannelsen har sit fokus det socialmedicinske arbejdsområde.

SSI er derfor enig med Sundhedsstyrelsen i, at det kan blive nødvendigt, medmindre at speciallægeuddannelsen i samfundsmedicin forlænges (fx fra 4 til 5 år), at adskille den administrative medicin fra socialmedicin i et nyt "folkesundhedsspeciale". I flere andre lande er folkesundhedsspecialet tilsvarende etableret som selvstændigt speciale, hvilket i højere grad understøtter opnåelse af den nødvendige faglige dybde og bredde indenfor folkesundhed, som der i stigende grad er brug for, også i Danmark. Vi oplever samtidig, at det kan være vanskeligt at rekruttere læger med primær interesse for folkesundhed til specialet i samfundsmedicin i sin nuværende form, hvor der lægges vægt på samtidig at opnå kompetencer og arbejdserfaring indenfor socialmedicin.

Vi er opmærksomme på, at vores høringsvar ikke flugter med høringsvaret afsendt til Sundhedsstyrelsen fra Dansk Samfundsmedicinsk Selskab, hvor der tales for en bevarelse af samfundsmedicin som speciale i sin nuværende form, dvs. bestående af både "administrativ medicin" og "socialmedicin". SSI var ikke repræsenteret i selskabets arbejdsgruppe om den fremtidige specialestruktur.

Med venlig hilsen,

Gruppen af samfundsmedicinske speciallæger på SSI